

selef ve ehli sünnet'te

iman
söz ve ameldir
artar ve eksilir

ebu iyyad es-selefi
ebu umeyr bin muhammed et-turki

kitab ve sünnete davet
yayınları

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

www.kitabvesunnet.blogspot.com

SELEF VE EHLİ SÜNNET'TE İMAN SÖZ VE AMELDİR ARTAR VE EKSİLİR

derleyenler

EBU İYYAD ES-SELEFİ

EBU UMEYR BİN MUHAMMED ET-TURKİ

www.kitabvesunnet.blogspot.com

KİTAB VE SÜNNETE DAVET YAYINLARI

1435

özgün ismi

SELEF VE EHLİ SÜNNET'TE İMAN SÖZ VE AMELDİR ARTAR VE EKSİLİR

derleyenler
Ebu İyyad es-Selefi
Ebu Umeyr bin Muhammed et-Turki

irtibat:

kitabvesunnet@gmail.com

YAYIN HAKKI İSLAM ÜMMETİNE VAKIFTIR, DİLEYEN ÇOĞALTABİLİR

içindekiler

BAŞLARKEN.....5

SÖZ VE AMELİN BEYANI.....9

TEVHİD VE KISIMLARI.....13

SELEFİN YOLU DELİL ÜZERİNE MEBNİDİR.....15

KALBİN SÖZÜNE DELİLLER.....17

DİLİN SÖZÜNE DELİLLER.....19

KALBİN, DİLİN VE AZALARIN AMELLERİNE DELİLLER.....21

İMAN ARTAR VE EKSİLİR.....23

KUR'AN'DAN DELİLLER.....25

SÜNNET'TEN DELİLLER.....27

SELEF'TEN DELİLLER.....29

SELEFİN MENHECİNİN EHEMMİYETİ.....31

SONUÇ.....33

www.kitabvesunnet.blogspot.com

بسم الله الرحمن الرحيم

Şüphesiz ki hamd Allah'ındır. O'na hamdederiz ve O'na istiane ederiz ve O'ndan mağfiret dileriz. Ve nefislerimizin şerlerinden ve kötü amellerimizden Allah'a sığınırız. Allah kime hidayet ederse onu saptıracak yoktur ve kimi de saptırırsa ona hidayet edecek yoktur. Ve Allah'tan başka ilah olmadığına şehadet ederim. O, tektir ve ortağı yoktur. Ve Muhammed'in O'nun kulu ve resûlu olduğuna şehadet ederim.

"Ey iman edenler! Allah'tan, sakınılması gerektiği şekilde sakının ve ancak müslümanlar olarak ölünüz."[1]

"Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten yaratan ve ondan eşini yaratıp ikisinden bir çok erkekler ve kadınlar türeten Rabbinizden sakının; kendi adına birbirinizden istekte bulunduğunuz Allah'tan ve akrabalık (bağlarını kırmak)tan sakının. Şüphesiz ki Allah, sizin üzerinizde murakıbtır."[2]

"Ey iman edenler! Allah'tan sakının ve doğru söz söyleyin, ki amellerinizi ıslâh etsin ve günahlarınızı bağışlasın. Her kim Allah'a ve Resûlu'ne itaat ederse, o fevz'ul-azîm (en büyük mükâfat) **ile kurtuluşa ermiş olur."**[3,4]

---

[1] Âl-i İmran Suresi, 102. ayet

[2] Nisa Suresi, 1. ayet

[3] Ahzab Suresi, 70.-71. ayet

[4] Sözümüze Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem)'den sahih olarak rivayet edilen hacet hutbesi ile başladık. Ebu Davud (2118), Tirmizi (1105), Nesâî Müctebâ'da (6/89) ve "Amel'ul-Yevmi ve'l-Leyle"de (392, 393), İbni Mace (1892)'de. Senedi sahihtir.

Emmâ ba'du:

Şüphesiz ki sözün en doğrusu Allah'ın kitabıdır ve yolların en güzeli de Muhammed (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in yoludur ve işlerin en şerlisi sonradan çıkarılanlardır ve her sonradan çıkarılan bid'attır ve her bid'at dalâlettir ve her dalâlet de ateştedir.[5]

İman nedir ve nasıl anlaşılması gerekir? İmanın açıklanması ve anlaşılması mühim olduğu için bu konunun açıklığa kavuşturulması kaçınılmazdır.

Şeyhulİslam İbn Teymiyye (rahimehUllah) bu konu hakkında şöyle demiştir:

"Sahabelerden, tabiin imamlarından ve selefin cumhurundan gelen görüşe göre ki bu hadis alimleri tarafından desteklendiği gibi "Ehli Sünnet Yolu" olarak (ta) isimlendirilir: İman, söz ve ameldir."[6]

Bu ifadenin gözden geçirilmesi ve açıklanması gerekmektedir. Söz nedir ve amel nedir? Bunlarla ne kastolunur? Selef ve Ehli Sünnet bunu nasıl anlamıştır? Kısaca selef alimleri imanı şöyle tarif etmektedirler:

"İman, kalbin ve dilin sözü ve kalbin, dilin ve azaların amelidir."

---

[5] **"Şüphesiz ki sözün en doğrusu Allah'ın Kitab'ıdır...."** kavli, Nebî (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in Cuma hutbesinin sıfatı hakkındaki Cabir bin AbdUllah (radıyAllahu anh) hadisinden, Nebî (sallAllahu aleyhi ve sellem)'den merfû olarak varid olmuştur. Bunu Ahmed (3/319 ve 371), Müslim (2/592), Nesâî (3/188), İbni Mace (45), Beyhakî (3/213) sahih olarak tahric etmişlerdir.

[6] Bknz. Kitab'ul-İman, İbn Teymiyye

İbn Teymiyye (rahimehUllah) şöyle der: "Selefin tarifinde kullanılan kayıtsız"söz" ve "amel" terimleri "kalp ve dilin sözü" ile "kalp ve azaların amelini" kapsamları içine alırlar."[7]

Burada Şeyhulİslam İbn Teymiyye dilin amelini organların ameliyle birlikte zikretmiştir. Öğrencisi İbn Kayyim el-Cevziyye (rahimehUllah) konu hakkında şöyle demiştir:

"İmanın hakikati söz ve amelden mürekkeptir.

Söz ise iki kısımdır:

a) Kalbin sözü -ki bu itikadtır-,

b) Dilin sözü: Bu da İslam kelimesini söylemektir.

Amel de iki kısımdır:

a) Kalbin ameli: Bu da kalbin niyyeti ve ihlasıdır.

b) Azaların amelidir.

Şayet bu dört şey zail olursa imanın tamamı zail olur. Kalbin tasdiki zail olursa diğer bölümlerin bir fonksiyonu kalmaz. Çünkü kalbin tasdik etmesi, itikad ve oluşmasında faydalı olması için şarttır. Doğru bir itikad ile kalbin ameli zail olacak olursa, işte bu mürcie mezhebi ile Ehli Sünnet'in aralarındaki savaştır.

Nitekim Ehli Sünnet tamamı böyle bir durumda imanın zail olabileceğine icma etmişlerdir. Kalbin amelinin sönmesi ile beraber tasdik etmenin fayda vermeyeceğinde de icma etmişlerdir. İman da kulun muhabbeti ve teslimiyetidir.

Nitekim bu; İblis'e, Firavun'a ve kavmine, yahudilere ve Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in doğruluğuna inanan, hatta

[7] Bknz. Kitab'ul-İman, İbn Teymiyye

gizli ve açık olarak bunu ikrar edip: 'O yalancı değildir, ancak biz tabi olmayız, sana iman etmeyiz.' diyen müşriklere de fayda vermemiştir.

Dolayısıyla kalbin amelinin zevaliyle iman zail olunca, o zaman organların amellerinin en büyüğünün yok olması ile yok olduğu inkar edilmeyecek bir gerçektir. Kalbin sevgi ve bağlılığın yokluğu tasdikin bulunmamasını gerekli kılar. O zaman kalbin itaat etmeyişi, organların itaat etmeyişini gerekli kılar.

Öyle ki kalp eğer itaat edip teslim olsa organlarda itaat ederler ve teslim olurlar. Taatinin ve teslimiyetinin olmayışı, itaatı gerektiren tasdikin olmayışını gerekli kılar. Nitekim o da imanın hakikatıdır. Çünkü iman sadece tasdik etmekten ibaret değildir. İman şüphesiz itaatı ve teslimiyeti (ameli vs.) icab ettiren bir tasdiktir.

Hidayet de böyledir. Hidayet sadece hakkın bilinmesi ve beyan olunması demek değildir. Bilakis hidayet tabi olmayı ve gereğince amel etmenin gerekli olduğunu bilmektir. Şayet ilki hidayet diye isimlendirilecek olsa bile, işte bu ihtidayı (hidayet bulmayı) gerektirici tam bir hidayet olmamış olur. Tıpkı itikadın sadece tasdik olduğunda olduğu gibi, tasdik olarak isimlendirilse bile. Lakin bu imanı gerekli kılan tasdik olmamıştır. Dolayısıyla sen bu kurala müracaat et ve onu gözönünde bulundur!"[8]

[8] Namaz Kitabı Ve Terkedenin Hükmü, İbn Kayyim el-Cevziyye

SÖZ VE AMELİN BEYANI

Tüm bu zikredilenleri sırasıyla görelim:

1. "İman sözdür" dediğimizde,bununla iki şeyi kastederiz:

1.1. Kalbin sözü

1.2. Dilin sözü

2. "İman ameldir" dediğimizde de bununla üç şeyi kastederiz:

2.1. Kalbin ameli

2.2. Dilin ameli

2.3. Azaların ameli

Bu ifadelerin açıklaması ise şöyledir:

1. "İman sözdür" denildiğinde şunlar kastedilir:

1.1. "Kalbin sözü": Bu kalbin Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, kadere ve ahiret gününe imanıdır."Rububiyyet Tevhidi" ve "İsim ve Sıfat Tevhidi" de ilim ve marifetle alakalı olduğu için kalbin sözüne dahildir.

1.2."Dilin sözü": Bu kalple ikrar ve tasdik edilenin dil ile söylenmesidir. Bir başka deyişle kalpte olan imanın dil ile ikrarıdır. Bir kişi: "Şehadet ederim ki, Allah'tan başka ilah yoktur ve şehadet ederim ki Muhammed O'nun kulu ve Resuludur." dediğinde kalpte olan imanını dili ile ikrar etmiştir.

Görüldüğü gibi dilin ikrarı hala kalpte olan iman ile bağlantılıdır. İkrar etmenin özeti olarak şöyle diyebiliriz: Bu

Allah'ın tevhidine ve cennet, cehennem gibi gayba taalluk eden konulara kalbin imanı ve tasdiğidir.

2. "İman ameldir" denildiğinde de şunlar kasdedilir:

2.1. "Kalbin ameli": Bu kalbin sevgi, korku, umut, tevekkül, itaat gibi vs. çeşitli durumlarıyla alakalıdır. Bilmeliyizki kalp ikrar ve tasdiğin yeridir. Tevhidi Uluhiyyet kalbin amellerindendir, zira ibadetin sadece Allah'a yapılması gerekir. Şayet kalpte sahte ilahlara yer varsa Tevhidi Uluhiyyet iptal olur.

2.2."Dilin ameli": Bu zikir, emri bi'l-maruf ve nehyi an'il-münker yani iyiliği emretmek, kötülükten sakındırmak ve tevbe gibi ibadetleri kapsar, zira bu ibadetler dil ile yapılmaktadır.

Yine Tevhidi Uluhiyyet, dilin amelleri arasındadır. Çünkü bu çeşit ibadetler ancakAllah'a yapılmaktadır. Mesela "Ne kadar ilmi var!" desinler diye bir kişi diliyle maruf-münker yaptığında (iyiliği emredip-kötülükten sakındırması)Tevhidi Uluhiyyet'ine zarar vermiş olur. Zira bu ibadetini ancak Allah rızasını kasdederek yapmalıydı.

Dilinde kalp gibi iki görevi vardır. Birincisi kalpte olan imanı tasdik etmek. Yani dilin Allah'a ve diğer iman esaslarına iman ettiğini söylemesi. İkincisi dilin kalpte olan ve tasdiklenen imanın gereği olarak emredilen zikir, emri bi'l-maruf ve nehyi an'il-münker ve tevbe etmek gibi ibadet çeşitlerini yapması.

2.3."Azaların ameli": Her türlü emri yerine getirme ve her türlü haramdan sakınma bu kapsamdadır. Namaz, oruç, zekat, hac, yoldan zararlı şeyleri kaldırmak, anne-babaya asi gelmeme ve diğer fiziki ibadetlerin hepsi azaların amelindendir. Azaların tüm amelleri de Uluhiyyet Tevhidiyle alakalıdır, zira bu ibadetlerin tümü sadece Allah için yapılmalıdır.

www.kitabvesunnet.blogspot.com

"Amel" ile alakalı toparlayacakolursak, şunu bilmemiz gerekir ki ibadetin tüm çeşitleri bu kapsamdadır: Açıktan veya gizli, kalpten, dil veya azalar ile.

İnşeAllah artık imanın ne olduğu açıklığa kavuşmuş oldu. Buna ilaveten imanın bölümlerinin Tevhidin hangi kısımlarıyla alakalı olduğunu da bilmemiz gerekir.

TEVHİD VE KISIMLARI

Tevhid üç kısımdan oluşmaktadır:

İki kısmı ilim/marifet ve itikad (Rububiyyet Tevhidi ve İsim ve Sıfat Tevhidi),

Üçüncü kısmı amel (Uluhiyyet Tevhidi) ile alakalıdır.

Bu sebepten dolayı İbn Kayyim el-Cevziyye gini bazı alimler Tevhid'i iki kısma ayırmıştır:

1."İlim ve Marifet Tevhidi"(Rububiyyet Tevhidi ve İsim ve Sıfat Tevhidi bu bölümdedir, zira tevhidin bu iki kısmı bilgiyle alakalıdır)

2."Kasıd ve İrade Tevhidi"(Uluhiyyet Tevhidi veya diğer bir ismiyle Ubudiyyet/İbadet Tevhidi bu bölümdedir, çünkü Tevhid'in bu kısmı amelin niyetiyle alakalıdır. Bir başka ifadeyle: Bu ibadeti yapmamızda kasıd nedir ve neyi murad etmişizdir?

Tevhid'in kısımları ikiye veya üçe ayırmanın arasında bir fark yoktur. Çünkü aynı metod üzere İbn Kayyim el-Cevziyye (rahimehUllah) Tevhid'i iki kısmını bir bölümde toplamıştır.

Önemli bir uyarı: "Kalbin sözü" veya "Dilin Sözü" vs. gibi tabirleri kullanmak İslam'da bid'at çıkarmak değildir. Bunlarla sadece İmanın ve Tevhid'in bölümlerinin daha iyi anlaşılması için kolaylık amaçlanmaktadır. Sakın bazı dalalette olan kişilerin bunların İslam'da birer bid'at olduğunu iddia etmesi seni şaşırtmasın!

İmanın yukarıda zikredilen beş bölümden oluştuğunu anladıktan sonra -ki bunlar sırasıyla şöyledir:

1. Kalbin Sözü,

2. Dilin Sözü,

3. Kalbin Ameli,

4. Dilin Ameli,

5. Azaların Ameli

Buna ilaveten imanın artıp eksiltiğini de bilmemiz gerekmektedir. Zira hiç bir müslüman veya mü'min için iman sabit değildir, artar ve eksilir. Bu böyledir, çünkü kişinin imanı seneden seneye, aydan aya, haftadan haftaya, günden güne, saatten saate, dakidadan dakikaya değişmektedir.

Kişinin Allah'ı zikretmesi, tevbe etmesi, iyiliği emredip-kötülükten sakındırması, güzel namaz kılması, nafile ibadet etmesi her an çoğalıp azaldığı için imanı da bu taatlere göre artıp eksilecektir. Bu sebepten dolayı şu ifadelerimize geri dönüp şöylece tamamlayabiliriz:

"İman, söz ve ameldir, taatle artar, masiyetle azalır."

veya

"İman,söz ve ameldir, Allah'a itaatla artar ve şeytana itaatla da azalır."

SELEFİN YOLU DELİL ÜZERİNE MEBNİDİR

Şimdi tüm bu ifadelerimizin delillerinin teker teker zikredelim, zira "Selefin Yolu" sürekli Kur'an, Sünnet, Sahabe (radıyAllahu anhum) ve sonraki iki neslin (Tabiin ve Tebe Tabiin rahimehumUllah)'ın sözlerindeki deliller üzerine bina edilmiştir...

KALBİN SÖZÜNE DELİLLER

Allah (subhanehu ve teala) şöyle buyurur:

"Münafıklar sana gelince: 'Senin Allah Resulü olduğuna şahitlik ederiz' dediler. O'nun Resulu olduğunu Allah elbette biliyor. Fakat Allah münafıkların yalancı olduklarına da şahittir."[9]

İbn Kesir bu ayetin tefsirinde şöyle demiştir:

"Her ne kadar dış görünüşü gerçeğe uygun da olsa, onların açığa vurdukları hal tamamen yalandır. Zira onlar, söylediklerinin doğruluğuna kendileri kabul etmedikleri gibi doğru söylememektedirler de. Allah (subhanehu ve teala) bu sebeple onların inançlarında yalancı olduklarını bildiriyor."[10]

Bu ayette Allah (subhanehu ve teala) münafıkların dilleriyle Muhammed (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in Allah'ın Resulu olduğunu söyledikleri halde yalancı olduklarını bize bildirmektedir.

Birşey hakkında şahitlikte bulunduğunda şahitlik ettiğin şey hususunda iki şart aranır:

1. Kalbin şahitlikte bulunduğuna kesiniman edip tasdik etmesi.

2. Dilin kalbinde olan şübhesiz imanın ikrarı.

---

[9] Münafikun Suresi, 1.ayet

[10] Bknz. İbn Kesir Tefsiri

Münafıklar yalancıdırlar, zira dillerinin söylediklerini kalplerinde değildir veya başkadır. Kalplerinde Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem)'e iman etmedikleri halde dilleriyle "iman ettik" demeleri yalandır.

Başka bir delil:

Allah (subhanehu ve teala) şöyle buyurmuştur:

"Onlar kalplerinde olmayanı dilleriyle söylerler."[11]

İbn Teymiyye şöyle der: "Kalbin inancı olmaksızın dilin söylemesi münafık sözüdür. Aynen bunun gibi kalblerin ameli ile uyumlu olmaksızın organların ameli de münafık amellerindendir, Allah (subhanehu ve teala) böyle ameli kabul etmez."[12]

Buraya kadar "Kalbin Sözü" olarak kaydettiğimiz ayetler Kur'an'da böyle zikredilmekte ve alimler tarafından bu şekilde açıklanmaktadır.

[11] Fetih Suresi, 11. ayet

[12] Bknz. Kitab'ul-İman, İbn Teymiyye

DİLİN SÖZÜNE DELİLLER

Yukarıdaki ayetler "Dilin Sözü" içinde geçerlidir, zira dil ile söylenen şey, kalp ile de söylenmelidir, yani kalp ile de tasdik edilmelidir.

Münafıklar Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem)'i dilleri ile tasdik ettikleri halde, kalpleriyle de inanmadıkları/tasdik etmedikleri için Allah (subhanehu ve teala) onları "yalancı" olarak nitelemiştir.

KALBİN, DİLİN VE AZALARIN AMELLERİNE DELİLLER

Kur'an'da kalp, dil ve azalarla yapılan ibadet çeşitleri muhtelif ayetlerde zikredilmiştir.

Allah (subhanehu veteala)'nın Kur'an'da sürekli iman edenlerin sevgisinden, korkusundan, umudundan, iyiliği emredip-kötülükten sakındırmalarından, zikirlerinden ve tevbe etmelerinden söz ettiğini görebilirsin.

Hakeza namaz ve oruç gibi fiziki ibadetlerinde bir çok ayette zikredildiğini müşahede edersin.

İMAN ARTAR VE EKSİLİR

Ehli Sünnet ve'l-Cemaat ve Selefin temel görüşlerinden biri de imanın artıp eksilebileceğidir. Bu konuda bir çok ayet, hadis ve selef imamlarından sözler mevcuttur.

Nitekim İbn Kesir (rahimehUllah) gibi alimler cumhuru ulemanın hep bu görüşte olduğunu naklederler.

Aşağıda ayetlerden, hadisten ve selefin sözlerinden delillerimizin bir kısmını zikredebiliriz...

KUR'AN'DAN DELİLLER

Allah (subhanehu ve teala) şöyle buyurur:

"İmanlarına iman ile ziyade etsinler diye mü'minlerin kalplerine sekineti indiren O'dur."[13]

İbn Teymiyye der ki: "İmanın artıp, eksilebileceği Ehli Sünnet ve'l-Cemaat'ın temel görüşlerinden biridir. Kitab ve Sünnet bunu ispatlamaktadır. (ve yukarıdaki ayeti zikreder)[14]

Yukarıdaki ayet imanın artmasından bahseden bir çok ayetten birisidir. Diğer ayetler şunlardır:

Allah (subhanehu ve teala) şöyle buyurmuştur:

"Bir sure inzal edildiğinde, içlerinden biri der ki: 'Bu hanginizin imanını ziyadeleştirdi?' Muhakkak ki iman edenlerin imanını ziyadeleştirmiştir ve onlar müjdelenirler."[15]

İbni kesir der ki: "Bu ayet imanın artıp eksilebileceğini gösteren delillerin en mühimlerinden biridir. Selef ve halef alimleri ile imamların çoğunun mezhebi budur. Birçoğundan bu hususta icma bile nakledilmiştir."[16]

---

[13] Fetih Suresi, 4. ayet

[14] Bknz. Büyük Hama Fetvası, İbn Teymiyye

[15] Tevbe Suresi, 124. ayet

[16] Bknz. İbn Kesir Tefsiri

İmam Şafii der ki: "İman söz ve ameldir. Taatle artar günahlarla eksilir." Daha sonra yukarıdaki ayeti okur.[17]

Allah (subhanehu ve teala) yine şöyle buyurmaktadır:

"...Allah'ın ayetleri okunduğu zaman bu, imanlarını artırır."[18]

İbn Teymiyye der ki: "Zira bu ayetler onlara, bundan önce bilmedikleri şeyleri öğretir ve böylelikle bilgilerini artırır. Bu ilim gereğince de amellerini artırır.Daha önce unuttuklarını hatırlatarak imanlarını artırır."

Diğer ayetler şunlardır:

"Onlara bazı kimseler: 'İnsanlar size karşı birleştiler, onlardan korkun.' Demişlerdi de bu, onların imanını arttırmış ve 'Allah bize yeter, O, ne güzel vekildir.' demişlerdi."[19]

"Kitap verilmiş olanlar iyice inansın, iman edenlerin imanını artırsın."[20]

"Ve bu, onların ancak imanlarını ve teslimiyetlerini artırdı."[21]

Bu konuda daha bir çok ayet mevcuttur.

[17] Bknz.Hilyet'ul-Evliya, Ebu Nuaym
[18] Enfal Suresi, 2. ayet
[19] Al-i İmran Suresi, 173. ayet
[20] Müddessir Suresi, 31. ayet
[21] Ahzab Suresi, 22. ayet

SÜNNET'TEN DELİLLER

Allah Resulu (sallAllahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Her kim Allah için sever, Allah için buğzeder, Allah için verir, Allah için yasaklarsa muhakkak imanı tamamlamış olur."[22]

Ahmed bin Hanbel (rahimehUllah) derki: "İman şu haberde geldiği gibi söz ve ameldir, artar ve eksilir ve Allah Resulu (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in şöyle buyurduğunu nakleder:

"Mü'minlerin imanı yönden en mükemmeli ahlakı en güzel olanlarıdır."[23,24]

Bu iki hadis imanın tam veya eksik olabileceğini gösteriyor. Bu sebebden dolayı iman artıp eksilebilir. Birinci hadisin dilin ve azaların ameli ile alakalı olduğuna dikkat et, zira diğer insanlarla iyi muamele dil ve azalarla yapılmaktadır. İkinci hadiste ise hem kalbin ameli (sevgi ve buğz) ve de azaların ameli (vermek ve yasaklamak) sözkonusudur.

Başka bir hadiste Allah Resulu (sallAllahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

"İman 70 küsur şubedir. En yükseği 'La ilahe illAllah' sözüdür. En aşağısı, insanlara eziyet verecek bir şeyi yoldan

[22] Sahih bir hadistir. Ebu Davud, Tirmizi ve diğerleri

[23] Sahih bir hadistir. Ebu Davud ve diğerleri

[24] Eser için bknz: Menakib'ul-İmam Ahmed, Ebu'l-Ferec İbn Cevzi

kaldırmaktır. Haya da imandan bir şubedir."[25]

Bu hadiste söz ve amelin mevzubahis edildiğinin farkında mısın? Zira içermekte olduğu 'la ilahe illAllah' kelimesi kalbin sözü ve dilin sözüdür. Şöyle ki bu kelimenin içeriğine kesin iman kalbin sözü/tasdiği ve bunu dille sözlemek dilin sözüdür. Hakeza hadis azaların ameli olan yoldan insanlara eziyet veren bir şeyi kaldırmayı da mevzubahis etmektedir. Son olarak zikredilen haya etmekte kalbin amelidir.

Ehli Sünnet ve Selef'in akide kitaplarında bu konuda daha bir çok hadis nakledilmiştir, biz yukarıda zikrettiğimiz hadislerle iktifa ediyoruz.

[25] Sahih meşhur bir hadistir, Muslim ve diğerleri tahriç etmiştir.

SELEF'TEN DELİLLER

İmam Lalekai (vefatı: 418 hicri) "Şerhu Usul el-İtikad Ehli Sünnetive'l-Cemaat" isimli eserinde İmam Buhari (rahimehUllah)'tan şöyle nakleder:

"Muhtelif ülkelerde binden fazla alimle karşılaştım. Hiç bir kimsenin imanın söz ve amel olduğunda, artıp eksilebileğinde ihtilaf ettiğini görmedim."

İmam Buhari'nin burada kasdettiği alimler Ehli Sünnet ulemasıdır, yoksa bid'atçılar arasında iman meselesinde bir çok ihtilaf vardır, zaten kendisi bid'atçılara Sünnet'e muhalefetlerinden dolayı itibar etmemiş, onlardan hadis almadığını yine İmam Lalekai'in aynı eserinde bize bildirmiştir:

"Binden fazla alimden hadis yazdım, kimden hadis yazdıysam hepsi de: 'İman, söz ve ameldir' demiştir."

İmam Buhari Kur'an'dan sonra ümmetçe ikinci kaynak kabul edilen "Cami'us-Sahih" veya daha çok "Sahihi Buhari" olarak bilinen muhteşem hadis mecmuasında ki 33. Bab'a: "İman Artar Ve Eksilir" ismini vermiştir. Kendisi Selef ve Ehli Sünnet'in akidesine sıkı sıkı bağlıdır, Allah kendisinden razı olsun.

Yine "Şerhu Usul el-İtikad Ehli Sünneti ve'l-Cemaat" kitabında AbduRezzak el-Sanani'den (vefatı: 211 hicri), ki bu zat Buhari'nin hocaları arasındadır, şöyle nakledilir:

"Kendileriyle karşılaştığım 62 şeyhin (ki bunlar arasında şu isimler vardır: Ma'mer, Evzai, es-Sevri, el-Velid bin Muhammed el-Kuraşi, Yezid bin Said, Hammad bin Seleme, Süfyan ibn

www.kitabvesunnet.blogspot.com

Üyeyne, Şuayb bin Harb,Vaki bin el-Cerrah, Malik bin Enes, İbn Ebi Leyla, İsmail bin Ayyaş, el-Velid bin Muslim ve ismini zikretmediğim diğerlerinin hepsi de: 'İman söz ve ameldir,artar ve eksilir.' derlerdi."

Bunlar Kur'an, Sünnet ve Selef'ten imanın artıp eksilebileceğine dair delillerdir. Her kim bundan başka bir görüşe saplanırsa bilsin ki o Kur'an, Sünnet ve Selef'in yolunu terketmiştir.

SELEFİN MENHECİNİN EHEMMİYETİ

Selefin menhecinin ehemmiyetine dair Şeyhulİslam İbnTeymiyye (rahimehUllah) şöyle demiştir:

"Selefin görüşü hiç sapılmaması gereken tek hakikattır. Kim eskilerin bu görüşüne ters düşerse gerek akli ve gerekse nakli delillere göre açık bir yanılgıya düşmüştür. Zaten eski büyüklerin ve ilk imamların görüşlerine ters olan her konudaki görüşü bekleyen akibet aynıdır."[26]

[26] Bknz. Kitab'ul-İman, İbn Teymiyye

SONUÇ

Konumuzu Allah (subhanehu ve teala)'nın hidayetine ve mü'minlerin -ki bu ayet indiğinde dünyada mü'min olan sadece Allah Resulu (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in ashabı vardı- yolundan ayrılanlara şu uyarısıyla bitirelim:

"Ve kim kendisine hidayet beyan edildikten sonra Resul'e karşı gelir, mü'minlerin yolundan gayrisine tabi olursa onu döndüğü yola çevririz ve cehenneme yaslarız. Ve orası ne kötü bir varış yeridir."[27]

Şeyh el-Elbani (rahimehUllah) bu ayeti zikrettikten sonra şöyle demiştir:

"Bu âyetin akıllarınızda ve kalplerinizde sabit olmasını, sizden gitmemesini umut ediyorum. Çünkü o, sizin konuşuyor olmanız kadar haktır. Bununla, sağa veya sola sapmaktan, tek bir cüzde ya da tek bir meselede bile olsa, kurtuluşa eremeyen -bir başka deyişle: sapkın fırkalardan- fırkalardan herhangi birine mensub olmaktan kurtulursunuz.

Çünkü Nebî (sallAllahu aleyhi ve sellem), bilinen bir hadiste -şimdi o hadisin şahid (önemli) kısmını zikredeceğim- buyurdu ki:

'Ümmetim yetmiş üç fırkaya ayrılacaktır. Biri hariç onların hepsi Ateştedir.'

Dediler ki: 'Onlar kimlerdir ey Allah'ın Resûlu?' Buyurdu ki:

[27] Nisa Suresi, 115. ayet

'O/Onlar cemaattır.'[28]

Cemaat, o mü'minlerin yoludur. Hadis, Allah'tan Nebîsi (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in kalbine direkt olarak vahyedilmemiş olsa bile, o ancak geçen âyetten iktibas olunmuştur:

"...mü'minlerin yolundan gayrisine tabi olursa..."[29]

Resûl ile ayrı düşen ve mü'minlerin yolunun dışına ittiba eden kimseler Ateş ile korkutulmuşsa, bunun aksi de aksi iledir (yani) mü'minlerin yoluna tâbi olan kimseler de Cennet ile -şeksiz, şüphesiz- vaad olunmuşlardır.

O halde; Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem), 'Fırka-i Naciyye nedir, onlar kimdir?' sorusuna cevap verirken buyurdu ki:

'Cemaattır.'

O halde cemaat, müslümanların taifesidir. Sonra bu mânâyı tekid eden, hatta onu daha çok izah ve beyan eden, başka bir rivayet gelmiştir. Buna göre O (sallAllahu aleyhi ve sellem) buyurmuştur ki:

'O, benim ve ashabımın üzerinde bulunduğudur.'[30]

'Ashabım' o halde mü'minlerin yoludur. Her kim, Selefi Salihe tâbi olmadığı halde Kitab ve Sünnet'e ittiba ettiğini sanırsa; lisan-ı hâli ile, dili ve sözü ile de olabilir, derse ki: 'Onlar da insan, biz de insanız' şüphesiz ki o kayma ve sapma içindedir. Niçin? Çünkü o, az önce size bildirdiğimiz bu nassları almamıştır. Mü'minlerin yoluna tâbi olmuş mudur? Hayır. Resûl-i Kerîm'in ashabına ittiba

[28] Hasendir. Bknz. Sahihu Suneni Ebi Davud, 4597. hadis
[29] Nisa Suresi, 115. ayet
[30] Hasendir. Bknz. Sahihu Suneni Tirmizi, 2641. hadis

etmiş midir? Hayır. Neye ittiba etmiştir? Sadece hevasına ittiba etmiştir, aklına tâbi olmuştur diyebiliriz.

(Doğru olan) yolu biliyorsunuz. O, bizim dil ve edebiyat bilgimize dayanmamız (değildir); Kur'ân'ı ve Sünnet'i hevalarımıza, âdetlerimize, geleneklerimize, mezheblerimize, tarikatlarımıza göre tefsir etmek değildir. O ancak şu beyitte söylendiği gibidir ki bu söz ile konuşmayı bitiriyorum:

'Her bir hayır, Selef'e ittiba etmededir...'

'Her bir şer de, halefin bid'at icad etmesindedir...'

Umulur ki bunda bir kalbi olan veya şahid olarak kulak veren herkes için bir öğüt vardır."[31]

Ve dualarımızın sonu: Elhamdulillahi Rabbilalemin'dir...

[31] Bknz. "Davetimiz" Şeyh el-Elbani (rahimehUllah)'ın bir ders kaydından. Şeyh İmam el-Elbâni (rahimehUllah) bu dersi Şam diyarında Ürdün'ün doğusundaki al-Mafrak şehrinde vermiştir. Bu kayıd, "Hidayet ve Nur Kaset Serisi" dahilinde (640, 641, 642) numaralı 3 adet kaset içerisinde mevcut bulunmaktadır. Kaydeden: Ebu Leylâ el-Eserî